

RIJNLAND

Eenentwintigste jaargang, nr. 2 - juni 2016

61^e mededelingenblad van de afdeling Rijnland
van de Nederlandse Genealogische Vereniging

Informatie lidmaatschap NGV

De landelijke Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) kent verschillende regionale afdelingen. Voor onze **afdeling RIJNLAND** gelden de postcodes: 2170-2179 (Sassenheim, Lisse), 2200-2259 (Katwijk, Noordwijk, Rijnsburg, Valkenburg, Voorhout, Voorschoten, Wassenaar), 2300-2399 (Leiden, Oegstgeest, Leiderdorp, Warmond, Roelofarendsveen, Zoeterwoude, Hazerswoude), 2400-2439 (Alphen a/d Rijn, Bodegraven, Nieuwkoop), 2442-2489 (Ter Aar, Aarlanderveen, Zwammerdam), 2500-2529 ('s Gravenhage Centrum, Laakkwartier), 2560-2599 ('s Gravenhage Segbroek, Zuiderpark, Scheveningen, Haagse Hout annex Mariahoeve), 2730-2739 (Benthuizen). Het lidmaatschap van de NGV is € 46.- per jaar, (€45.- bij incasso).

Aanmelden en wijzigingen doorgeven kan uitsluitend bij de landelijke (centrale) ledenadministratie: Ledenadministratie NGV, Postbus 26, 1380 AA Weesp.

Naast het lidmaatschap van onze afdeling kan men zich aanmelden voor een lidmaatschap van andere afdeling; dit kost € 11.- per jaar per afdeling. Zie voor nadere informatie op de website van de NGV: www.ngv.nl

De afdeling Rijnland is in april jl. gestart met een Facebook-pagina.

Volg de afdeling Rijnland via de link:

www.facebook.com/ngvrijnland/

Like de Facebook-pagina om op de hoogte te blijven van de afdelingsactiviteiten. In juni waren er al 38 'likes'.

Inhoudsopgave Rijnland nr. 61
Jaargang 21, nr. 2

	Pag.
Van het bestuur	3
Activiteiten afdeling Rijnland	3
Afdelingsavonden	3
Opzet van afdelingsavonden gewijzigd	4
Voorouderspreekuren	6
Verslag lezing 'De geschiedenis van het schrift van de 13e tot de 17e eeuw'	7
Verslag lezing 'De immigratie vanuit Duitsland'	9
Verslag lezing 'Meier, van beroepsnaam tot familienaam	11
Verslag algemene ledenvergadering d.d. 19 april 2016	12
Oproep: Meld uw e-mailadres	15
Famillement 2016	16
Gemiddelde generatieduur?	18
Oud schrift	20
Het raadsel 'Willem Veldhuijzen'	21
Nieuwe leden van onze afdeling	25
Bronnenboek deel 21: Koudekerk aan den Rijn	26
Transcriptie oud schrift	27
Wetenswaardigheden:	27
'Omstreken' brengt archiefmateriaal naar Leiden	27
- Streekarchief Rijnlands Midden	27
- Archief van de gemeente Noordwijkerhout	28
Beeldbank Noord-Hollands archief pakt uit	28
Symposium 'Genealogie in de middeleeuwen'	28
Notariele archieven steeds vaker digitaal beschikbaar	29
Boodschappenprijzen van toen (1965) en nu	30
Historische informatiemarkt Westland	31
Publicaties van de afdeling en uitverkoop	31
Afdelings- en bestuursinformatie	34

Van het bestuur

Eens in de twee jaar is het weer fantastisch om een famillement mee te maken. Dit keer stond Utrecht garant voor succes. In korte tijd kun je op een dergelijk evenement als genealoog terecht bij allerlei organisaties, die op dit gebied actief zijn.

En dan blijkt weer – zoals ik al eens eerder betoogd heb – hoe veelzijdig onze hobby is. Van literatuur tot fotodatering en van dna-genealogie tot computersystemen – om maar enkele onderdelen te noemen.

Een dergelijke veelzijdigheid betekent ook dat niet iedereen al deze onderdelen kan beheersen. Vandaar dat het bestuur (zoals verder beschreven in dit mededelingenblad) het komende jaar overgaat tot het instellen van een inloopuur voor aanvang van de lezingen. Een inloopuur waarin het mogelijk is om elkaar als leden zo veel mogelijk te helpen in deze rijke en veelzijdige hobby.

Jan Tolboom, voorzitter

Activiteiten afdeling Rijnland

Bij de verschillende activiteiten, die het bestuur van de afdeling Rijnland voor u heeft georganiseerd, bent u van harte welkom. Dit geldt voor zowel leden als niet-leden. De toegang is gratis. De zaal is een uur voor aanvang open voor onderling contact en het stellen van vragen.

Afdelingsavonden

De bijeenkomsten worden gehouden in de kapelzaal van de

**Scheppingskerk
van Poelgeestlaan 2
2352 TD Leiderdorp**

Er is ruime parkeergelegenheid en er zijn goede busverbindingen.

Vanaf station Leiden Centraal én

van station Lammenschans gaan er bussen naar de Van Poelgeestlaan.

Zie voor tijden: www.9292.nl.

Opzet afdelingsavonden gewijzigd door inloopuur

Het afdelingsbestuur heeft in zijn vergadering van 5 april jl. besloten om de contactavonden uit te breiden met een zogenoemd **inloopuur**.

Deze avonden beginnen daardoor voortaan om 19.00 uur.

Het inloopuur kan worden gebruikt om nader in te gaan op vragen of wensen die u heeft ten aanzien van het opzoeken van gegevens, het gebruik van genealogische computerprogramma's, oud schrift, fotodate-ring, enz. Ook kunnen wij u informeren over verschillende manieren van publiceren van uw gegevens.

Heeft u specifieke of bijzondere vragen? U kunt deze ook vooraf per e-mail melden bij de secretaris van de afdeling (roberthulst@casema.nl). Er wordt dan geprobeerd eventueel informatie van externe deskundigen beschikbaar te hebben tijdens het inloopuur.

Dinsdag 20 september 2016

Inloopuur: 19.00 – 20.00 uur

Lezing: 20.00 uur

Lezing: Het weeshuis als Engelenfabriek

Door: Dhr. David Heeneman

Eind achttiende eeuw werden er jaarlijks rond de zeventig vondelingen opgenomen in het Aalmoezeniersweeshuis van Amsterdam. Binnen een generatie tijd was dit aantal, begin negentiende eeuw, opgelopen naar tussen de vier- en achthonderd opnames per jaar! Met Charles Dickens' Oliver Twist als bekendste voorbeeld was ook het literaire genre van de weeshuis novelle, in binnen en buitenland, mateloos populair.

Wat was er in die periode nou eigenlijk aan de hand?

Onze gastspreker volgt de levens van vondelingen en verlaten kinderen op zoek naar de Nederlandse Oliver Twist. Zijn interesse naar het al dan niet autonome handelen van de kleine man, vrouw en kind komt voort uit het onderzoek naar subalterniteit tijdens zijn masterstudie in Helsinki.

Uitgangspunt en bron van informatie vormt het archief van het Amsterdamse Aalmoezeniersweeshuis dat in de levens van onze voorouders, direct of indirect, een belangrijke rol vervulde.

Aan de hand van reglementen, notulen, missives, historische publicaties openbaart zich een wereld waarin het vondelingengesticht een sleutelpositie innam binnen de stadseconomie. Met informatie uit het weeshuisarchief en andere archieven zijn hun levensomstandigheden en

overlevingsstrategieën te reconstrueren. Evenals het leven binnen het instituut weeshuis en de levensloop van de wezen wanneer zij de burgermaatschappij (her)betreden.

Het vindingengesticht op de Prinsengracht is in 1824 gesloten en tot 1836 verbouwd, waarna het tot 2010 als Paleis van Justitie dienst deed. Om het aan de vergetelheid te onttrekken verdient het verhaal van het Aalmoezeniersweeshuis van Amsterdam, dat vaak overschaduwd wordt door het Burgerweeshuis, te worden beschreven en doorverteld.

Dinsdag 18 oktober 2016

Inloopuur: 19.00 – 20.00 uur

Lezing: 20.00 uur

Lezing: De verborgen rijkdom van het weeskamerarchief

Door: Dhr. Bram Plantinga

Dinsdag 22 november 2016

Inlooptijd: 19.00 – 19.30 uur

Tijd: 19.30 uur Algemene lezenvergadering

Lezing: Familiearchief WERK's 'Meelimperium'

Door: Dhr. Henk Werk

Carpooling

Naar aanleiding van een vraag van een van de leden wordt door het bestuur de mogelijkheid van carpooling bevorderd. We willen geen soort taxidienst in het leven roepen, maar wij kunnen daarin natuurlijk wel

bemiddelen.

Bent u bereid om een medelid mee te laten rijden of als u een mobiliteitsprobleem heeft en zelf graag mee wilt rijden naar een afdelingsavond, dan kunt u dit opgeven bij de secretaris van onze afdeling. Bij een passend aanbod op een verzoek kan de secretaris bemiddelend optreden. In de afgelopen maanden is slechts een enkele keer gevraagd om vervoer naar een van de afdelingsavonden. In diezelfde periode is er geen enkel aanbod geweest om passagiers mee te laten rijden. Het blijkt helaas dat de animo niet groot is. Omdat we nog steeds hopen op meer aanbod stellen we voor de laatste keer voor om te bemiddelen tussen vraag en aanbod. Indien u gebruik wilt maken van deze bemiddeling dient u bij uw aanmelding op te geven vanuit welke plaats u naar de locatie van de afdelingsbijeenkomst rijdt of mee wilt rijden. Aanmelding kan uitsluitend per e-mail aan **roberthulst@casema.nl**.

Wij zullen dan mogelijke meerrijders en chauffeurs proberen te koppelen, maar houd er rekening mee dat het niet altijd lukt.

Voorouderspreekuren

Op onze voorouderspreekuren is iedereen van harte welkom, zowel leden als niet-leden. Deze spreekuren vinden plaats in de openbare bibliotheek te Leiden.

Wilt u beginnen met onderzoek naar uw voorouders en weet u niet hoe dat moet? Bent u vastgelopen met uw onderzoek of tijdens het onderzoek zijn verschillende vragen ontstaan? U bent van harte welkom op het vooroudersspreekuur.

Op dit spreekuur treft u enkele bestuursleden, die met u zullen meedenken en zoeken naar mogelijkheden en oplossingen. Wij helpen u graag met uw vragen over stamboomonderzoek en familiegeschiedenis.

Het spreekuur wordt gehouden op:

Data: zaterdag 17 september,
15 oktober en 19 november 2016.

Tijd: 10.30 uur tot 12.30 uur

Waar: Het Historisch Informatie Punt (HIP)

Locatie: Openbare bibliotheek;
BplusC genoemd

Adres: Nieuwstraat 4, 2312 KB te Leiden, nabij de Hooglandse kerk.

Verslag van de lezing

'De geschiedenis van het schrift van de 13e tot de 17e eeuw'

Door: Jan Tolboom

d.d. 23-2-2016

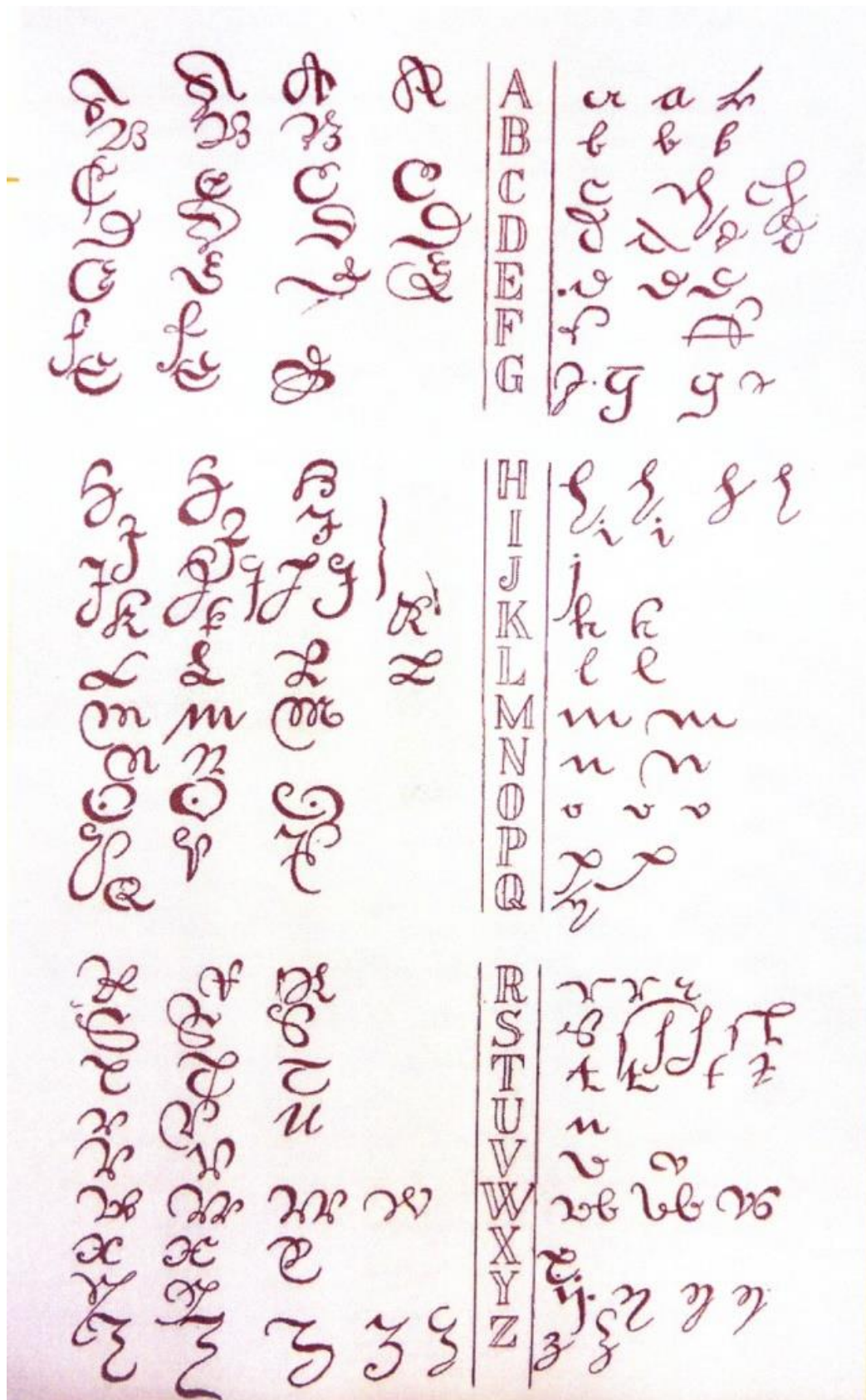
Prof. dr. Dick de Boer heeft op 23 februari jl. een druk bezochte lezing gehouden met als titel: 'Die poot kan ik echt niet lezen.' De sprankelende wijze van vertellen stond garant voor een avond vol met bijzondere geschiedenissen over de ontwikkeling van het schrift en schoolmeesters in Leiderdorp. De geschiedenis van Leiderdorp was op deze avond het uitgangspunt.

De letter- en cijfervormen zijn in de loop der eeuwen sterk gewijzigd. Soms kan dat tot merkwaardige vergissingen leiden. Er werd een origineel stuk getoond, waarbij het leek of het om een acte van 1483 ging, terwijl het in werkelijkheid om 1583 handelde. Ook de vaardigheid van de schrijver heeft vanzelfsprekend te maken met het kunnen lezen van het schrift dat soms een hanepoot is. Voor prof. de Boer was het een vanzelfsprekendheid dat voor het transcriberen van oude teksten originele stukken gebruikt moeten worden. Voor hem is al dat gedoe met witte handschoenen in archieven overdreven en soms zelfs niet goed voor de houdbaarheid van oude stukken (zijn uitspraak: zorg in ieder geval dat je geen mandarijntje pelt bij antieke stukken).

Papier was in het verleden een kostbaar product. Het inbinden van boeken in veel ouder beschreven papier was dan ook geen uitzondering. Daarvan kregen de toehoorders een prachtig voorbeeld te zien van een boek dat in een veel oudere oorkonde was ingebonden.

In het klooster Engelendaal (gesticht in 1396) is veel geschreven. Weinig daarvan is helaas bewaard gebleven. Een prachtig voorbeeld van de middeleeuwse schrijfkunst werd getoond in het "Brevendarium Leyderdorpense". Een tussen 1460 en 1480 geschreven brevier dat sober verluchtigd was. Aangezien de schrijver van dit Brevendarium bekend is heeft onze inleider het gewaagd om genealogisch ook de familie van de schrijver op te sporen.

In 1397 werd er een charter gemaakt m.b.t. de vaart naar de Rijn. Bijzonder was om diezelfde tekst in een register uit de 16e eeuw terug te zien. Ook andere teksten uit verschillende perioden passeerden de revue. Debet hieraan was met name de secretaris van Leiden - Jan van Hout -, want dankzij hem zijn veel Leiderdorpse teksten goed bewaard gebleven.

Vervolgens kregen we een overzicht van de verschillende lettervormen in de loop van de tijd (zie boven).

Een prachtig illustratie van de verschillende handschriften vormen de dingboeken van Leiderdorp – ofwel het oud rechterlijk archief.

Heel bijzonder was het bespreken van een toonschrift van een van de voorvaders van Dick de Boer. Daaruit bleek dat een 'meester' niet alleen verschillende schriftsoorten moest beheersen, maar dat hij ook andere talen meester moest zijn.

Het leven van een schoolmeester in Leiderdorp ging niet altijd over rozen. In 1608 is **Jan de Hersin** schoolmeester in Leiderdorp. Hij kreeg in dat jaar echter ruzie met de plaatselijke **Adriaen van den Borren**. Dat leidde uiteindelijk tot het vertrek van de schoolmeester. Wie belangstelling heeft voor de geschiedenis van deze scheldende schoolmeester kan het originele stuk nalezen (ELO archiefnummer 0505, inventarisnummer 232).

Schoolmeester zijn was in die tijd geen vetpot. Hij kreeg een karig salaris voor een reeks van werkzaamheden. Die werkzaamheden werden uitvoerig opgesomd in een aanstellingsbrief, die één van de opvolgers van

De schoolmeester – Jan Steen.

Jan de Hersin, **Isaac Gerijtsz.** kreeg. Werkzaamheden die in de tegenwoordige tijd ondenkbaar zouden zijn. Voor een meester gold als hoogtepunt van zijn meesterschap dat hij 'schoon' moest kunnen schrijven – zijn poot moest te lezen zijn.

Uit antwoorden van de spreker op de tussendoor gestelde vragen bleek dat hij de stelling aandurfde, dat aan het einde van de middeleeuwen ca. 50 procent van de bevolking kon lezen. Een eye-opener was ook dat het gebruik van een handmerk niet hoeft te betekenen dat de gebruiker van het handmerk niet kon lezen en schrijven.

Verlag van de lezing 'Immigratie vanuit Duitsland'

Door: Jan Leeuwenhoek

d.d. 22-3-2016

Jan Tolboom introduceert de heer Kaldenbach. Hij is voorzitter van de Werkgroep Genealogisch Onderzoek in Duitsland van de NGV. Genealogisch onderzoek in Duitsland is niet eenvoudig. Het is prettig dat

er vanavond nader inzicht zal worden geboden in hoe we onderzoek kunnen doen.

De heer Kaldenbach geeft aan dat Duitsland thans 16 deelstaten heeft. Dat is nog te overzien. Maar in de tijd voor Napoleon was er sprake van zo'n 2000 bestuurlijke eenheden. Het is duidelijk dat dit het onderzoek niet eenvoudig maakt.

Interessante bronnen die minder bekend zijn, zijn:

Gildenboeken: die dateren van eerder dan de DTB's.

Lijsten van dienstboden van na WO I in Nederland. Hier is veel van bewaard gebleven.

Het 'Groene boek', met een overzicht van bezitloze boerenarbeiders, die hier kwamen voor seizoensarbeid. Jos heeft de seizoensarbeiders van een aantal dorpen rondom Leiden in beeld gebracht.

Een andere tip is het bezien van de POP-gids. Deze bevat bv. lijsten met mensen die tot Nederlander zijn genaturaliseerd.

Gelukkig zijn de archiefinventarissen van de regionale archieven meestal op internet te raadplegen. Op basis daarvan kan je een stuk opvragen, zodat dat al klaar ligt als je een bezoek brengt.

De Burgerlijke Stand is in 1875 in heel Duitsland ingevoerd, dus vanaf dat jaar is het zoeken makkelijker.

Kaldenbach geeft aan dat er in het verenigingscentrum in Weesp veel beschikbaar is over onderzoek in Duitsland. Er wordt ook flink gedigitaliseerd, dus zeker een bezoek waard!

Andere tips: Je moet bij boeren bedacht zijn op boerderijnamen. Als een man huwde met een vrouw die een boerderij inbracht met een naam, dan nam die man vaak de naam van die boerderij aan.

Ook interessant is dat er in kleinere dorpen vaak maar één geestelijke was, bv. een Lutherse dominee. Dan was het gebruikelijk dat iedereen door die geestelijke werd gedoopt, ook dus - in dit geval - kinderen uit een katholieke familie.

Acten van indemniteit kunnen ook veel informatie geven over Duitsers in Nederland. Zo zijn de acten in Alkemade bewaard gebleven, zo'n 1000 stuks, waar de plaats van origine van de Duitse migranten is opgenomen. In het tweede deel van de lezing doorzoekt Jos Kaldenbach aan de hand van vragen uit de zaal het internet.

Jan Tolboom dankt de heer Kaldenbach hartelijk voor zijn interessante verhaal en tips!

Verslag van de lezing: 'Meier, van beroepsnaam tot familienaam'

Door: Jan Leeuwenhoek

d.d. 19-4-2016

Jan Tolboom introduceert de heer Jan Spendel die het lastige onderzoek naar deze naam heeft gedaan. Lastig omdat de naam veel voorkomt en er ook verschillende betekenissen aan gegeven worden.

De heer Spendel start met aan te geven dat er veel Meiers zijn: de naam Meier, in haar verschillende schrijfwijzen, staat met bijna 40.000 naamdragers op de tiende plaats van de meest voorkomende familienamen in Nederland.

Oorspronkelijk was het een beroepsnaam. Eerst in gebruik als Hofmeijer van Frankische koningen, later domeinbeheerder, stadsbestuurder, grote pachtboer en kleine pachtboer.

Het woord is afkomstig uit het latijnse Maior = oudere, sterkere, belangrijker. In het Engels en Frans Mayor en Maire. Meïr is een Joodse voornaam: de verlichtende, de voorname.

De hofmeijer of huismeijer (hoofdbediende, beambte) stond aan het hoofd van het huishouden van de Frankische koninkrijken in de 7e en 8e eeuw. Hij beheerde ook de schatkist en de domeinen; een belangrijk man dus. Karel de Grote veroverde Saksen in 804. De vrije Saksische boeren worden horige boeren en de nieuwe landheren benoemen meiers op hun domeinen. Veel Meiernamen zijn in Saksen ontstaan. De Meier had de grote boerderij op het landgoed van de landheer en keek ook toe op het werk van de gewone boeren. Hij had het financiële beheer.

In de stad werd een schout of schepen soms als Meier aangeduid. De uitdrukking "in smeyers" werd vroeger gebruikt om aan te geven dat iemand door de Meier in gijzeling was genomen.

Geleidelijk wordt de beroepsnaam wat minder voornaam. Vanaf de 12e eeuw mag de grootmeier de boeren naar Meierrecht een langdurende pacht geven. Waar het een kleiner stuk grond betrof werd het land verpacht naar het Meierrecht. De pachter noemde zich dan ook Meier. Grotere stukken land werden vaak gedeeld. In Westfalen werd het land van de vollmeier (60 a 90 morgen) gesplitst en verder gesplitst: Halbmeiers (30 morgen), Viertelmeiers, Achtelmeiers en Sechzehntelmeiers. De beroepsnaam boette dus aan status in.

Als we naar Nederland kijken: de Meierij, het hofstelsel, was niet zo breed

verspreid als in Duitsland. De belangrijkste waren de Meierij in Bunnik en Twente (van de bisschop in Utrecht) en de Meierij van Den Bosch (Hertog van Brabant). In Den Bosch zijn er vanaf 1196 84 Meiers geweest; de laatste was Willem van der Rijt in 1629. Nadat de Staten-Generaal het bestuur had overgenomen werd de functionaris Hoogschout genoemd. De laatste Hoogschout was Anthony van Hanswijk in 1794.

Migratie: Vanaf de 16e eeuw komen Duitsers naar het rijke Nederland voor tijdelijk of permanent werk. Daaronder ook Meiers of –in mindere mate- Maier/Mayers (uit Zuid-Duitsland). In Duitsland staat de naam Meier trouwens op de 5e plaats met zo'n 100.000 vermeldingen. In België komt de naam ook veel voor; daar waren ook veel Meierijen.

Er zijn veel samengestelde meiernamen. Die stammen niet allemaal af van een Meier. Genealogisch onderzoek kan helpen. Ook de naamkunde kan dat. Maar als het toch niet lukt de oorsprong te vinden, dan kunnen we altijd, geeft Jan Spendel tenslotte aan, uitroepen: Mensch Meier! Dat is een Duitse uitdrukking, die betekent Donnerwetter, sapperloot, verdorie.....

Jan Tolboom dankt de heer Spendel hartelijk. Zijn brede en diepe onderzoek naar de naam Meier heeft veel inzicht gegeven in de oorsprong van deze oude naam.

Verslag algemene ledenvergadering d.d. 19 april 2016

Door: Bram Plantinga

Plaats: Kapelzaal van de Scheppingskerk te Leiderdorp.

Aanwezig: 23 leden onder wie 7 bestuursleden, alsmede 2 gasten.

Bericht van verhindering is ontvangen van dhr. H. Meijeraan.

1. Opening.

De voorzitter, dhr. Jan Tolboom, opent de vergadering om 19.30 uur.

Hij heet dhr. Jaap van Zweeden, lid van het hoofdbestuur welkom.

2. Verslag ledenvergadering 24 november 2015.

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Jaarverslag over 2015.

Het jaarverslag wordt ongewijzigd goedgekeurd. Voorzitter merkt op dat het bestuur van plan is om naast de gebruikelijke activiteiten zoals de lezingen, het mededelingenblad en Gens Nostra, nieuwe activiteiten te ontplooiën. Om te beginnen wordt gedacht aan een intensivering van de onderlinge hulp op gebieden als oud schrift, fotodatering, verwijzing naar bronnen, e.d. Daartoe zal in het nieuwe seizoen vanaf september tijdens een afdelingsavond de zaal open zijn vanaf 19.00 uur, zodat leden eerder kunnen komen en de gelegenheid hebben om bij bestuursleden en anderen hulp te zoeken op de genoemde terreinen. Verder deelt de voorzitter mee dat er sinds kort een Facebookpagina van de afd. Rijnland is geopend.

4. Financiën.

Het financieel verslag over 2015 wordt uitgereikt en ongewijzigd vastgesteld.

Dhr. Geugjes deelt namens de kascommissie mee dat de boekhouding is gecontroleerd en in orde bevonden. Het voorstel van de kascommissie het bestuur décharge te verlenen wordt door de vergadering bij acclamatie aanvaard. De vergadering benoemt dhr. Geugjes en dhr. den Boer tot leden van de nieuwe kascommissie en dhr. Den Dopper tot plv. lid.

5. Verkiezing bestuur.

Conform de voordracht van het bestuur benoemt de vergadering de huidige bestuursleden, de heren Jan Tolboom (als voorzitter), Jan Leeuwenhoek en Bram Plantinga voor een nieuwe periode van drie jaar in het bestuur. Als opvolger van de aftredende penningmeester Jan van Egmond benoemt de vergadering dhr. Cees Jan van den Hoek als penningmeester in het bestuur.

De voorzitter staat stil bij het afscheid uit het bestuur van dhr. Jan van Egmond. Meer dan 30 jaar heeft hij de financiën van de afdeling beheerd en de afdeling vertegenwoordigd in het landelijke penningmeesters-overleg. Hij was de centrale figuur bij de productie en de afzet van de kwartierstatenboeken en bronnenboeken die de afdeling heeft uitgebracht en was altijd bereid de promotiestand van de afdeling op beurzen te bemannen. Recent heeft hij samen met mw. Maryke Snels nog veel werk verzet voor de bundel genealogische bijdragen van de afdeling die uitgebracht is ter gelegenheid van het 30-jarig bestaan van de afdeling vorig najaar. Hij is een zeer ervaren genealoog en kent vele anderen in de wereld van de genealogie. Op grond van zijn vele verdiensten is Jan van

Egmond al eerder de zilveren speld van de NGV uitgereikt. Voorzitter bedankt hem nogmaals voor alles wat hij in de lange periode van zijn bestuurslidmaatschap voor de afdeling heeft betekend. Hij betreft in zijn dankwoord ook Loes van Egmond die dit alles mede heeft mogelijk gemaakt. Hij overhandigt het echtpaar een boeket bloemen. Dhr. Jaap van Zweeden spreekt de scheidende penningmeester namens het hoofdbestuur toe. In de woelige tijden die de NGV doorgemaakt heeft,

was de afdeling Rijnland altijd een rustpunt. Men regelt daar zijn zaken en trekt zich weinig aan van het rumoer dat landelijk soms opklinkt. Het optreden en de langjarige ervaring van Jan van Egmond zullen daar ongetwijfeld aan hebben bijgedragen.

Jaap van Zweeden (rechts) heeft de oorkonde uitgereikt aan Jan van Egmond.

Hij bedankt hem voor zijn grote bijdrage aan het werk van de NGV en reikt hem namens het hoofdbestuur een 'certificaat voor dank en waardering' uit.

6. Verkiezing afgevaardigden naar de ALV-NGV.

De voorzitter is verhinderd, de plv. voorzitter eveneens. De vergadering benoemt de secretaris, dhr. Rob van der Hulst tot afgevaardigde naar de landelijke ALV.

7. Voorbereiding ALV-NGV van 23 april a.s.

Aanstaande zaterdag vindt de landelijke ALV van de NGV plaats. De vergaderstukken zijn op de website in te zien en te downloaden. Vanavond is één compleet exemplaar van de stukken ter inzage gelegd. Voorzitter behandelt enkele hoofdpunten.

Er ligt een voorstel van het HB om te bezuinigen op Gens Nostra door het aantal nummers per jaar terug te brengen van 10 naar 6 en het totaal aantal bladzijden dat per jaar verschijnt, te verminderen. Het bestuur vindt dit geen goed idee en heeft hierover overlegd met aangrenzende afdelingen in het regio-overleg. Het is beter eerst goed uit te zoeken wat

de voorkeuren van de NGV-leden zijn en welk belang zij hechten aan Gens Nostra. Pas als hierover een beter beeld bestaat kunnen nadere beleidsmaatregelen worden bepaald.

Een ander belangrijk agendapunt betreft de huisvestingskosten. Het verenigingscentrum in Weesp kost veel geld aan onderhoud en exploitatie, terwijl de bezoekersaantallen teruglopen. Voor de landelijke ALV is een rapportage van de huisvestingscommissie geagendeerd. Dhr. Jaap van Zweeden, vanavond aanwezig en zelf als HB-lid deel uitmakend van deze commissie, licht toe dat 60 à 70% van het verenigingscentrum in beslag wordt genomen door archiefruimte. Daarom wordt stevig ingezet op digitalisering, terwijl ook de mogelijkheden tot samenwerking met gelijk gestemde organisaties aandacht verdienen. Hoe een en ander zal uitpakken is nog onzeker. De NGV zal in ieder geval een centraal punt nodig houden, liefst bij een centraal gelegen station zoals Utrecht of Amersfoort. Op de november vergadering van de NGV zal de huisvestingscommissie concrete voorstellen doen. Daarna zal nog een jaar of twee nodig zijn om een en ander in beweging te zetten.

8. Rondvraag en sluiting.

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt. Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering om 20.00 uur.

Oproep: Meld uw e-mailadres

Het toezenden van informatie over activiteiten van de afdeling of een bericht van het afdelingsbestuur doen we regelmatig via e-mail. Dit e-mailbestand stellen wij samen met behulp van de profielen, die op de NGV website staan en die u wellicht zelf heeft aangemaakt of aangepast.

Helaas blijkt nog steeds dat er tientallen leden zijn die geen profiel hebben aangemaakt en van wie dus ook het e-mail adres niet bij ons bekend is. Dit heeft tot gevolg dat u niet geïnformeerd kunt worden over actuele nieuwtjes of uitnodigingen voor bijzondere bijeenkomsten en /of lezingen krijgt. Ook een reactie op vragen wordt per e-mail sneller gedaan dan door het schrijven en versturen van een papieren brief.

Een aardige bijkomstigheid is dat u desgewenst het Mededelingenblad van de Afdeling Rijnland digitaal **in kleur** toegezonden kunt krijgen in plaats van de papieren zwart/wit uitgave. We weten dat er om allerlei redenen leden zijn die wel over een e-mailadres beschikken, maar geen profiel

hebben aangemaakt.

Toch willen wij u graag aansporen om alsnog een profiel aan te maken op de website www.ngv.nl. Klik vervolgens in de rechterkolom op 'inloggen' en in het volgende scherm op 'registreren'. Op het formulier dat dan

Wilt u het **mededelingenblad** van de afdeling RIJNLAND liever digitaal ontvangen?

Stuur dan een e-mail aan onze secretaris Rob van der Hulst roberthulst@casema.nl onder vermelding van uw lidnummer en uw e-mailadres. U krijgt dan het volgende blad als PDF-bestand en in kleur toegezonden. U ontvangt dan **geen** papieren versie meer.

verschijnt kunt u relevante gegevens – waaronder uw e-mailadres – invullen. Na digitale verzending van het ingevulde formulier ontvangt u van de webmaster van de NGV een wachtwoord.

Met de combinatie van uw lidnummer en het wachtwoord kunt u voortaan gebruik maken van allerlei diensten van de NGV die alleen voor leden toegankelijk zijn.

Mocht u het bovenstaande te lastig vinden, of wilt u alleen uw e-mailadres doorgeven, dan willen we u graag verder helpen. U kunt een bericht sturen aan de secretaris van de afdeling Rijnland de heer Rob van der Hulst. Het e-mailadres zal uitsluitend worden gebruikt voor het verzenden van informatie over de NGV of van de afdeling Rijnland.

Rob van der Hulst, secretaris NGV afdeling Rijnland

E. roberthulst@casema.nl T. 071-3413194

Famillement 2016

Door: Rob van der Hulst

Het Famillement in en om het Utrechts Archief was een succes.

Op donderdag 2 juni 2016 kwamen ongeveer 3.000 bezoekers naar de grote informatiemarkt bij het archief. Vele van hen volgden daarnaast een of meerdere lezingen.

Onze afdeling was met een eigen (markt)kraam aanwezig en werd vertegenwoordigd door Jan Tolboom, Rob van der Hulst en Cees Jan van den Hoek. Naast de vele informatie die aan ruim honderdvijftig

belangstellenden is verstrekt, zijn ook een aantal van onze kwartierstaatboeken en jubileum-memoriesticks aan geïnteresseerden verkocht. Het interessante lezingenprogramma trok volle zalen.

De lezing van Maarten van Rossem was zo populair dat mensen lang in de rij stonden voor de Lutherse Kerk om een plaats bij zijn praatje over de zin en onzin van familiegeschiedenis te bemachtigen. De rubriek 'GenTalks' werd door vele bezoekers positief gewaardeerd. In deze rubriek kregen (amateur) genealogen de gelegenheid om hun onderzoekservaring en tips te delen.

De Nederlandse Prijs voor de Genealogie werd uitgereikt.

Deze prijs is gewonnen door een lid van onze afdeling, de heer **Frans Angevaere** uit Noordwijk. Zijn bekroonde boek 'Rechtsprekers & Schuinsmarcheerders' is na zes jaar onderzoek in 2014 uitgegeven. Het boek handelt over de geschiedenis van het geslacht Van Noordwijk & Van de Boekhorst.

Op de foto achter de kraam v.l.n.r. Cees Jan van den Hoek, Rob van der Hulst, Jan Tolboom.

Het Famillement wordt als tweejaarlijks evenement georganiseerd door het CBG samen met een regionale organisatie.

Het volgende Famillement wordt in Leeuwarden georganiseerd in 2018. In dat jaar is Leeuwarden ook culturele hoofdstad van Europa.

Gemiddelde generatieduur?

Door: Frans Angevaare

We kennen ze allemaal, kwartierstaten en andere genealogische publicaties waarin personen voorkomen van wie het lijkt dat het geboortejaar bekend is, maar van wie dat niet het geval is. Dat is eenvoudig te constateren doordat het geboortejaar steeds 25 jaren verschilt met het jaar van het huwelijk. Een vaak gehanteerde schatting, die helaas nogal eens een eigen leven gaat leiden. Is het wel terecht, om die 25 jaren aan te houden?

Ik heb het eens uitgerekend voor mijn voorouders van 6 generaties terug, de laatste generatie waarvan alle ouderparen bekend zijn. Dat zijn 32 paren en slechts van 2 personen is het geboortejaar niet bekend.

De gemiddelde leeftijd waarop de mannen trouwden komt dan op 30,5 en voor de vrouwen is dat 27,5. Dat scheelt toch wel wat met een gemiddelde van 25 en komt meer in de buurt bij de ook wel gehanteerde generatieduur van 30 jaren, maar belangrijker nog, is dat de leeftijden bij de huwelijken variëren van respectievelijk 19 tot 53, en van 17 tot 44. Geen man en slechts twee vrouwen waren er 25 bij hun huwelijk en met een bandbreedte van 17 tot 53 is het wel erg onverstandig om een geboortejaar te publiceren dat gebaseerd is op een gemiddelde. Je zit er vrijwel altijd naast.

Flinke uitschieters dus, maar het kan nog erger.

Dit stukje gaat over een Voorhoutse boer, **Claes Dircksz van Eltgeest**, die dat in de praktijk heeft gebracht. Voor het eerst komt hij voor in 1599, als weerbare man van Voorhout. Hij moet dan ten minste 18 jaren oud geweest zijn. De volgende vermelding is uit 1607 in Lisse¹, waarin hij getrouwd blijkt te zijn met **Maritgen Leendertsdr van Tetrode**, die 10 jaren eerder al de echtgenote was van **Dirck Thonis Vrancken** (uit de familie Van der Burch). Dit zegt al wat over haar leeftijd, maar die komen we onafhankelijk daarvan te weten, want in 1629 compareerde ze in Leiden² en toen was zij al 64 jaren oud. Ze was dus \pm 1565 geboren. Aan haar geboortejaar hoeft niet getwijfeld te worden, want van drie broers van haar is dat ook bekend; de oudste was van 1553.

Van haar tweede man, Claes Dircksz dus, is geen leeftijd gevonden, maar zou het veel schelen met die van Maritgen? Volgens de eerder genoemde berekening zou hij best een paar jaar ouder kunnen zijn, maar

gemiddelden zijn dus verraderlijk. Toch zal hij niet zoveel schelen met zijn vrouw, want de oudste zoon van zijn broer was ook al van 1580. Zullen we het op 1570 houden? Het echtpaar staat vervolgens vermeld in het 'Hoofdgeld van Voorhout' (1623). Maritgen was al bijna 60 en had geen kinderen. Ze moet vóór 1647 zijn gestorven, want de laatste keer dat Claes Dircksz van Elstgeest in een akte voorkomt (dat was in 1651)³ wordt er vermeld dat hij mei 1647 is hertrouwd met **Maertgen Pietersdr.** uit Sassenheim. Claes moet dan al tussen de 70 en 80 jaren oud geweest zijn en zijn familie zat na het overlijden van zijn eerste vrouw waarschijnlijk al stilletjes te rekenen met een aardige erfenis van de kinder- en vrouwloze Claes.

Maar ze keken aardig op hun neus.

Zijn tweede vrouw, die uit een familie kwam die **Vlasman** werd genoemd, had één broer en die was van 1605. Zijzelf stond als tweede van de kinderen vermeld in het 'Hoofdgeld van Sassenheim'. Zij bleek in 1645 een beetje 'overgeschoten', want twee jongere zusjes waren toen al getrouwd⁴. Ze vond daarna toch nog een goede, zij het een oude partij in Claes Dircksz van Elstgeest en warempel, ze schonk hem nog een stamhouder ook. Natuurlijk Dirck geheten en in 1650 geboren, met een moeder van 40 en een vader van 80.

Claes heeft zijn zoontje niet meer zien opgroeien, want in juni 1652 wordt Maertgen als weduwe vermeld⁵.

Dirck Claesz van Elstgeest voldeed veel meer aan het gemiddelde toen hij trouwde met **Sijburch Jacobsdr van der Son**. Zijn oudste kind was van 1675, dus van Dirck geen uitschieter qua leeftijd. Hij kreeg vier dochters en in 1691 werd zoon Claes geboren. Van hem is geen huwelijk bekend. Maar met name via zijn oudste dochter, **Caatge, Catrijn of Catelijn Elstgeest** geheten, die met **Sijmon Pietersz Langeveld** trouwde⁶, kunnen er nakomelingen van de oude Claes Dircksz Elstgeest in Rijnlandse kwartierstaten voorkomen.

¹NA, ORA Lisse, inv.nr. 3, nr. 264, dd 04-06-1607.

²ELO, ONA Leiden, inv.nr. 385, nr. 4, dd 10-03-1629.

³ELO, ONA Noordwijk, inv,r. 6276, nr. 176, dd 29-08-1651.

⁴ELO, ORA Sassenheim, inv.nr. 4, nr. 55, dd 11-05-1645.

⁵ELO, ONA Leiden, inv.nr. 842, nr. 30, dd 22-06-1652 .

⁶Ze trouwden 17-11-1704 te Lisse (gerecht en RK) en kregen 11 kinderen.

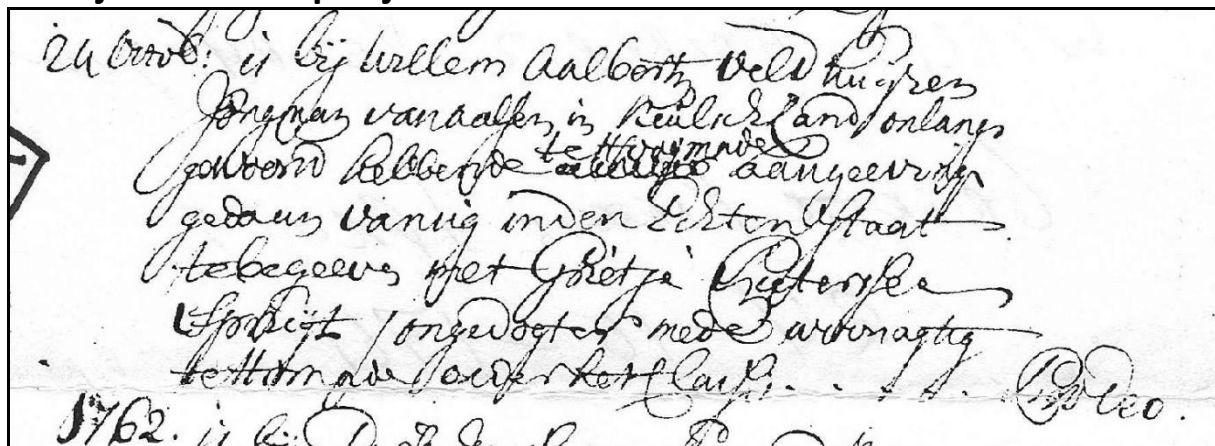
De transcriptie vindt u op pagina 27.

34
 Wy Burgermeester Ende
 Registrator der Stadt Amsterdamm
 doen condt eenige ^{in d'ant} ^{h'ijere} Regulerende Certificat
 vande woerde maectheit, dat voore ont
 gecompardet sij Jan Jan. Vets
 ont ontrent twaenverdtus Jaeren
 Cimmermay, Ende Mr. Sit Vets gelyc
 ont ontrent seventwintig
 Jaeren. Egeringy, Burger der Stadt
 Leystelend verdaet, omme der
 waerheit getuynge te te gebede
 ten verdoetke van Meester Jan J.
 Brey van Leuendt hingenel ende
 Ende Brey by volcomelich ver
 derleed, getuynst is gederolent
 sijn waer is, dat de voore Leuendt
 hingenel ende is Eyn ledig gebede
 hebben voor Septmay in Jaere
 xv. vanderotich niet vander
 onder eygentlycke der Jor ten tijt
 oft maent ontsonde te hebben, int
 gelyc in Eyn vder vder
 vderleed ende ges tuerlyc,

Het raadsel 'Willem Veldhuijzen'

Door: Gerard Veldhuizen

Op 24 oktober 1761 doet **Willem Aalbertz. Veldhuijzen**, mijn voorouder in de 7^e generatie, in Hoogmade aangifte van zijn voorgenomen huwelijk met **Grietje Pieterse Spruijt**.

24 Oct. 1762. ik bij Willem Aalbertz Veldhuijzen
Jongman van aalben, in Keulnerland, onlangs
Johann Reberde te Hoogmade aangevraagd
gedaen van nu in den Eersten Staat
Aangeborens met Grietje Pieterse
Spruijt jongwoudet mede aangevraagd
te Hoogmade door het Land. J. P. Leo.

Afbeelding 1 – Aangifte van zijn voorgenomen huwelijk door Willem Aalbertz. Veldhuijzen.

Bovenstaande aangifte was bijlage bij een brief van drs. Schmidt Ernsthausen van het Rijksarchief Zuid-Holland uit 1988.

Piet Veldhuijzen uit Sudbury, Ontario in Canada (mijn oom) heeft in dat jaar het archief om inlichtingen gevraagd over de familie Veldhuijzen. Willem blijkt afkomstig uit 'Aalfen in Keulnerland'. Mijnheer Schmidt Ernsthausen zegt over Aalfen het volgende:

'in Keulnerland' maakt duidelijk dat het niet gaat om het nabije Alfen aan den Rijn of Alfen en Rietveld maar om een in Duitsland gelegen Alfen en wel in het gebied dat in 1761 nog onder Keulen viel. Ik meen dit voorlopig te moeten identificeren met Alfen, Dorf in Preussen, Regierungsbezirk Minden, Kreis Paderborn.'

Contact met het archief in Detmold (bij Paderborn) wijst uit dat het hoogstwaarschijnlijk gaat om Alsen in het Keulnerland: Nideralsen, Oberalsen en Schneppe liggen in de Rhein-Sieg-Kreis, in het uiterste zuiden van het huidige Nordrhein-Westfalen. Tegenwoordig valt het onder de gemeente Windeck. In Herchen (de parochie waaronder Alsen valt) zijn geen doop-, trouw- of begrafenis-inschrijvingen te vinden van Willem of zijn familie. De naam "Veldhuijzen" is daar onbekend. Als hij daar niet geboren zou zijn, kan hij er nog steeds tijdelijk gewerkt hebben.

Willem zou onlangs gewoond hebben in Hoogmade. Kan dat betekenen dat hij, vóórdat hij naar Pruissen vertrok, gewoond heeft in Hoogmade?

Was hij misschien seizoenarbeider in Pruisen, op dezelfde manier als de hannekemaaiers¹ dat vanuit Pruisen in Nederland deden?

Als Willem 'Pruis' van geboorte zou zijn, zou hij volgens mij Wilhelm moeten heten en zou hij zijn familienaam niet met een lange ij schrijven. Daarentegen kan een voornaam of familienaam ook heel gemakkelijk een andere schrijfwijze krijgen. In Duitsland komen plaatsnamen voor die lijken op onze familienaam: Veldhausen of Velthusen, maar géén Veldhuijzen met een lange ij.

Mogelijk kende Willem zijn Grietje dus al voordat hij naar Duitsland trok. Hij heeft onlangs in Hoogmade gewoond. Als de klerk schrijft dat Grietje 'mede' uit dezelfde plaats komt, is er sprake van **Homade**, waarschijnlijk een verschrijving.

Afbeelding 2
Foto Twan Veldhuijzen

Afbeelding 3
Foto Gerard Veldhuizen

Willem gebruikt als patroniem Aalbertz., zoon van Aalbert of Albert. Tot nu toe is er in de Rijnstreek geen A(a)lbert Veldhuijzen te vinden die de vader zou kunnen zijn van 'onze' Willem. Ik vind evenmin doopgetuigen met de naam Veldhuijzen bij de doopregistraties van de kinderen van Willem en Grietje. Dat kan natuurlijk als Willem bijvoorbeeld enig kind was of zijn ouders niet meer leefden.

Alle kinderen worden geboren in Langeraar. De doopgetuigen in onderstaande tabel zijn waarschijnlijk allemaal familieleden van de moeder.

Heel typisch is: Als deze Willem inmiddels weduwnaar is van Grietje en op 91-jarige leeftijd sterft, geeft zijn zoon **Albert** hem aan als Willem, zoon van *Willem* en **Elisabeth Bosman**. Van deze Willem en Elisabeth heb ik

¹ De **hannekemaaiers** waren seizoenarbeiders uit Duitsland (voornamelijk uit Westfalen en het Graafschap Lingen in de zeventiende tot en met de negentiende eeuw) die in de zomer te voet naar Nederland kwamen om op het te land werken. De term hannekemaaiër is afkomstig van de naam Johannes, doorgaans afgekort tot Hannes en is ontleend aan de dag van traditionele in-dienst-treding, Sint Johannesdag (24 juni). De eerste hannekemaaiers kwamen om gras te maaien.

nooit iets gevonden. Ik twijfel sterk of die informatie klopt, maar 't staat wel in een officiële akte.

Nog vreemder: De zoon die aangifte doet van het overlijden van zijn vader op 13 september 1826 heet Albert. In katholieke kring was het gebruikelijk dat de oudste kleinzoon naar zijn grootvader van vaderszijde werd genoemd, Albert dus.

1	13 augustus 1762	Adelbertus	Hendrik Kophuijzen Knelia Pieterse Spruijt
2	20 januari 1764	Anna	Hendrik Ophuijzen Knelia Spruijt
3	22 januari 1766	Adelbertus	Knelis Spruijt Antje de Swart
4	13 januari 1768	Dievera	Michiel Binhouwt Grietje Klijn
5	6 juni 1770	Michael	Michiel Binhouwt Grietje Klijn
6	25 februari 1772	Dievera (Diewertje)	Michiel Binhouwt Grietje Klijn
7	24 april 1775	Petrus	Hendrik Ophuijzen Knelia Spruijdt

Tabel 1 - Kinderen Veldhuijzen-Spruijt met doopgetuigen

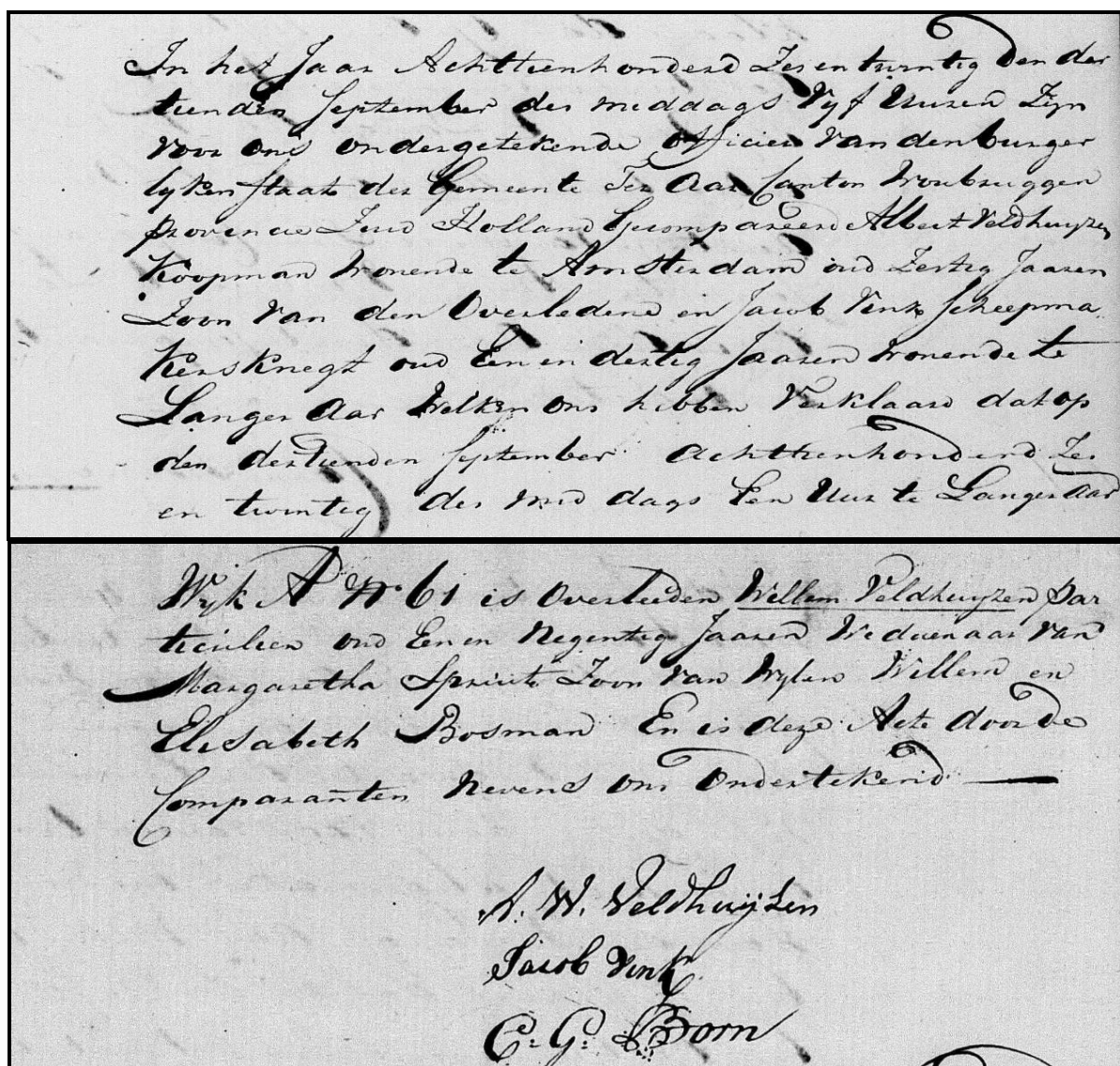
Hier hebben we een probleem. Dit is het grote raadsel in onze familie waar ik natuurlijk graag helderheid over wil.

Die Albert (Aalbertz.) als vader van Willem klopt, daar ben ik van overtuigd. Zeker ook omdat Willem het patroniem al gebruikte bij zijn huwelijksaangifte. De overlijdensakte uit 1826 geeft de verkeerde ouders van Willem, vermoed ik.

Maar... de aangever van het overlijden van Willem (Albert dus) is een geletterd man. Ter illustratie hieronder de overlijdensakte van Willem. Moet je de handtekening van die Albert zien..., die lijkt wel gebeeldhouwd. De man is koopman in Amsterdam. Zijn zoon trouwt met een dochter van een koopman in Doesburg en zijn dochter met een medicina-doctor uit Culemborg. Hijzelf overlijdt in 1838 in Waalwijk, waar inmiddels zijn dochter en haar arts wonen. Volgens mij was Albert op zijn minst bemiddeld, maar had hij een slecht geheugen.

Willem (Aalbertz.) Veldhuijzen wordt in de overlijdensakte aangeduid als particulier. In zijn werkzame leven is hij koopman. Dat blijkt o.a. uit akten waarin hij onroerend goed koopt en verkoopt. Eén van die akten betreft

een verkoop van grond en een huis aan zijn kleinzoon **Cornelis** (Kees) Veldhuijzen (1803-1882), de latere wethouder van Ter Aar.

Afbeelding 4 - Overlijdensakte van Willem Veldhuijzen d.d. 13 september 1826.

In de laatste decennia van de negentiende eeuw zijn de kleinkinderen van Kees Veldhuijzen, 5 zoons van zijn zoon **Piet** (Hendrikus Petrus Wilhelmus, 1836-1884), allemaal vertrokken uit Langeraar. Ook de weduwe van Piet Veldhuijzen, **Maria Koppert** (geboren in Hazerswoude in 1835), vertrekt uit Langeraar. Twee van die kleinzoons van Kees Veldhuijzen, Knilles en Willem, bouwen een toekomst op in de Noord-Brabantse en Limburgse Peel.

Knilles (Cornelis Petrus, 1860-1930), mijn overgrootvader, begint in 1884 in Helenaveen een tuinderij die hij pacht van de Maatschappij Helenaveen. De Maatschappij Helenaveen is, onder leiding van **Jan van de Griendt**, de stichter van het dorp Helenaveen en heeft als hoofdtaken: turfwinning en

ontwikkeling van land- en tuinbouwgrond.

Knilles Veldhuijzen huwt in Ter Aar met **Sien Kouwenhoven** (Clasina, 1860-1921), net voor zijn 'emigratie' naar Helenaveen. Uit het huwelijk worden 9 kinderen geboren en 8 daarvan zorgen voor 62 kleinkinderen van Knilles en Sien.

Willem Veldhuijzen (Wilhelmus Petrus, 1863-1929) pacht enige jaren een melkboerderij in Griendtsveen, net over de Limburgse grens. Griendtsveen werd gesticht door twee zoons van genoemde Jan van de Griendt.

Mijn vraag:

Wie helpt mij "het raadsel Willem Veldhuijzen" oplossen?

Ik zoek in Langeraar/Ter Aar en de Rijnstreek naar informatie over Willem Aalbertz. Veldhuijzen.

- Was hij afkomstig uit Langeraar of Hoogmade? Of misschien toch uit Duitsland?
- Is er iets te vinden over een huwelijk tussen Willem Veldhuijzen en Elisabeth Bosman?
- Liggen er relaties met andere families uit de Rijnstreek?

Gerard Veldhuizen (Inderdaad, ik schrijf mijn achternaam met een 'ui', maar dat is een ander verhaal)

Hoffmannlaan 565, 5011 WL Tilburg. E-mail: gervel@wxs.nl

Nieuwe leden van onze afdeling

Recent zijn de volgende personen (bijkomend/gezins) lid geworden van onze afdeling Rijnland van de NGV. Nadere gegevens over afdelingsleden zijn doorgaans te vinden bij de profielen op de NGV-website.

107237	Dhr. R.A. Mos	Capelle aan den IJssel
135788	Dhr. L. van Hagen	Leiden
135812	Dhr. E.P. von Brucken Fock	Den Haag
135838	Dhr. R.J.J. Coli	Oegstgeest
135849	Dhr. J.J. Koot	Leimuiden
135856	Dhr. G.H.I.M. Walenkamp	Maastricht
133846	Mw. J.F.L. van der Kamp	Den Haag
135869	Mw. A.L.A. van Duijvenvoorde	Sassenheim
135891	Dhr. M.W. Zandbergen	Sassenheim

We heten onze nieuwe leden van harte welkom, we wensen hen succes toe bij hun onderzoek en hopen hen bij onze afdelingsbijeenkomsten te ontmoeten. Op 1 juni 2016 telde onze afdeling 355 leden en 34 bijkomende lidmaatschappen; totaal 389 leden.

Bronnenboek deel 21: Koudekerk aan den Rijn

Onze afdeling zet zich al jaren in om de doop-, trouw- en begraafregisters en de burgerlijke stand van de dorpen rondom Leiden toegankelijker te maken.

In dat kader verscheen op zaterdag 12 maart jl. deel 21: De Brugkerk uit Koudekerk aan den Rijn.

Van Nederduits-Gereformeerd tot Nederduits-Hervormd.

Elly Keus heeft daarvoor alle dopen van 1624 tot 1812, de huwelijken van 1624 tot 1798 en het register van begraven van 1781 tot 1820 uitgewerkt en toegankelijk gemaakt – aangevuld met de overlijdensregisters van 1685 tot 1812. Een geweldig werk dat veel uren vergt. Van de nu verschenen 21 delen genealogische bronnen verzorgde Elly Keus er zeven. Aan drie andere delen leverde zij een zeer belangrijke bijdrage.

Jan Snaterse nam namens de tentoonstellingscommissie van het Historisch Genootschap Koudekerk samen met Bart Vos namens de Protestantse Kerk Nederland Hazerswoude Koudekerk het eerste exemplaar in ontvangst. De beide boeken werden respectievelijk uitgereikt door Jan Tolboom en Jan van Egmond van de NGV afdeling Rijnland. Jan van Egmond was tevens betrokken bij de redactie van dit overzichtelijke bronnenboek. De uitreiking gebeurde op de historische en karakteristieke plek in Koudekerk in café De Hoek recht voor de kerk. De prijs van het boek bedraagt € 13,50 indien afgehaald bij Erfgoed Leiden en Omstreken (Boisotkade 2a, Leiden), of tijdens de lezingenavonden in de Scheppingskerk aan de Van Poelgeestlaan in Leiderdorp. Toezending per post is ook mogelijk, maar dan dient € 18,50 overgemaakt te worden op betaalrekening NL38 INGB 0004 2542 41 t.n.v. NGV afd. Rijnland o.v.v. bron 21.

Koudekerkse stambomen?

Het Historisch Genootschap Koudekerk wil in september een tentoonstelling organiseren, waarin naast het zojuist verschenen bronnenboek ook stambomen getoond worden van families uit Koudekerk. Hebt u een stamboom waarin families uit Koudekerk voorkomen, neem dan contact op met de tentoonstellingscommissie van het Historisch Genootschap Koudekerk: www.historischgenootschapkoudekerk.nl.

Transcriptie oud schrift (zie pagina 20)

Door: Bram Plantinga

Uit een getuigenverklaring, opgenomen te Amsterdam op 6 februari 1635.

Wij Burgem[eeste]r[e]n ende
Regierders der Stadt Amstelredamme
doen condt eenen yegelycken die't behoort, certifice-
rende voorde waerheijt dat voor ons
gecompareert zijn Jan Janssen
out ontrent tweenvetich jaeren,
timmerman, ende mr. Sitssen Heijn-
drixsz out omtrent sevenentwintich
jaeren, chyrurgijn, Burger deser Stede
rechtelycken verdaecht omme der
waerheyt getuijchnisse te geven
ten versoecke van Marry Jansdr.
wed[uw]e van Lenaert Huijgensz Cloet
ende hebben bij solemnelen eede
verclaert, getuijcht en[de] gedeposeert
soo waer is, dat de voorn[oemde] Lenaert
Huijgen Cloet in zijn leven gevaeren
hebbende voor schieman in de jaere
XVI^c eenendertich inden naesomer
sonder eygentlijcke den justen tijt
oft maent onthouden te hebben, in't
sieckhuijs in Tuan deser werelt
overleden ende gesturven es

Wetenswaardigheden

'Omstreken' brengt archiefmateriaal naar Leiden

- **Streekarchief Rijnlands Midden**

Het streekarchief Rijnlands Midden, waar ook de archieven van Nieuwkoop en Kaag en Braassen liggen opgeslagen, verhuist waarschijnlijk per 1 januari 2017 naar Erfgoed Leiden en omstreken. Het huidige archief voldoet niet meer aan de wettelijke eisen die worden gesteld. Op dit moment zit het archief nog onder het oude raadhuis van Alphen. Een van

de punten waar het archief op afgekeurd is, is het feit dat er ramen in de ruimtes zitten. Door de monumentale status van het gebouw kan dit niet aangepast worden.

Hoewel het volgens een onderzoek in opdracht van de betrokken colleges de beste oplossing is om het archief naar Leiden te verplaatsen, is het nog niet volledig zeker dat dit ook gaat gebeuren. De gemeenteraden moeten hier eerst volgend jaar nog hun toestemming voor geven.

- **Archief van de gemeente Noordwijkerhout**

Op vrijdag 29 januari hebben burgemeester Goedhart van de gemeente Noordwijkerhout en directeur Ariela Netiv van het Erfgoed Leiden en Omstreken (ELO) de dienstverleningsovereenkomst getekend voor het beheer van het archief van de gemeente Noordwijkerhout. De gemeente Noordwijkerhout had tot vorig jaar het oude archief nog in huis.

Het oudste stuk in het archief van de gemeente Noordwijkerhout dateert uit 1583. Bijna alle archiefstukken tot en met 1995 zijn inmiddels overgebracht naar ELO.

In 2015 heeft de gemeenteraad van Noordwijkerhout vanwege praktische redenen en veranderende wet- en regelgeving besloten het oude archief onder te brengen bij Erfgoed Leiden en Omstreken. De toegankelijkheid van de stukken wordt hiermee ook vergroot. De stukken zijn hier in te zien voor bezoekers. Naast een bezoek aan onze studiezaal, zijn er ook steeds meer stukken in te zien via de website, zoals bijvoorbeeld de geboorten.

Beeldbank Noord-Hollands archief pakt uit

Sinds maart jl. is het mogelijk om gratis afbeeldingen op hoge resolutie rechten vrij uit de Beeldbank van het Noord-Hollands Archief te downloaden. Vanaf nu kan iedereen zelf een reproductie laten maken voor aan de muur, een telefoonhoesje laten bedrukken of bijvoorbeeld een kalender ontwerpen met topstukken uit de collecties van het Noord-Hollands Archief.

Symposium

Op zaterdag 12 november organiseert de afdeling Rotterdam e.o. van de NGV, in samenwerking met de regio's Zeeland, West Noord-Brabant, Delfland en Rijnland, een historisch symposium met als thema:

Genealogie in de middeleeuwen

Tijd: Van 12.00 tot 16.00 uur
Zaal en aparte informatiemarkt open vanaf ca. 11.45 uur
Plaats: Het gebouw van het Geuzen-College in Vlaardingen aan het Geuzenplein (naast NS-station Vlaardingen-West).
Het is prima bereikbaar met openbaar vervoer en er is voldoende ruimte om (gratis) te parkeren.

Elke lezing wordt gevolgd door een kleine pauze, waarin desgewenst een consumptie kan worden gebruikt. Er is een informatiemarkt en u kunt ook specifieke vragen of problemen op genealogisch gebied voorleggen. Dat hoeft niet speciaal over de Middeleeuwen te zijn.

De deelnameprijs bedraagt slechts € 5,- p.p. bij vóórinschrijving (incl. 2 consumpties) en € 7,50 bij inschrijving aan de zaal. Ook niet-NGV-leden zijn van harte welkom. Vóórinschrijven kan tot uiterlijk 1 november door overmaking van het bedrag voor 1 of meer deelnemers op rekening NL78 INGB 0003 0490 72 t.n.v. NGV-afd. Rotterdam e.o., te Spijkenisse. Bij aankomst liggen de bestelde toegangsbewijzen-met consumptiebonnen-voor u op naam op een aparte tafel klaar, zodat u snel naar binnen kunt. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen (bij voorkeur per mail) met <mailto:bestuur@rotterdameo.ngv.nl> (let op de toevoeging eo bij Rotterdam) of in bijzondere gevallen per telefoon: 0655 532 655. Namens de NGV-afdelingen in de regio Zuid-West-Nederland: bestuur NGV afdeling Rotterdam e.o.

Arie Ouwendijk, secr. afd. Rotterdam e.o.

Notariële archieven steeds vaker digitaal beschikbaar

Sinds maart zijn notariële archieven van vóór 1811 te raadplegen op de website van RHC Rijnstreek en Lopikerwaard: <http://rhcrijnstreek.nl/>. Ook in Amsterdam wordt een groot aantal protocollen uit het notarieel archief gedigitaliseerd. Men verwacht dat de eerste scans in het najaar beschikbaar zullen komen: <https://www.amsterdam.nl/stadsarchief/>. Op de website van het ELO kunt u al langer op naam zoeken in het notarieel archief: www.erfgoedleiden.nl/, zo ook het regionaal archief van Alkmaar: www.regionaalarchiefalkmaar.nl/.

Boodschappenprijzen toen en nu	1965*	2015
1 gesneden witbrood	€ 0,26	€ 1,29
1 ons achterham	€ 0,36	€ 2,19
5 kg aardappelen (bintjes)	€ 0,45	€ 2,79
500 gram doorregen runderlappen	€ 1,17	€ 5,50
1 kg riblappen	€ 3,30	€ 8,64
500 gram kipfilet	€ 0,81	€ 3,50
500 gr verse worst	€ 0,85	€ 3,25
1 pak melk	€ 0,22	€ 0,89
250 gram roomboter	€ 0,58	€ 1,09
margarine	€ 0,15	€ 0,85
10 eieren	€ 0,91	€ 1,29
500 gram belegen Goudse kaas	€ 0,92	€ 4,58
500 gram jonge Goudse kaas	€ 0,72	€ 4,51
1 kg suiker	€ 0,51	€ 1,01
500 gram Koffie	€ 1,61	€ 4,98
500 gram rijst	€ 0,25	€ 0,60
500 gram macaroni	€ 0,22	€ 0,64
500 gram zuurkool	€ 0,09	€ 0,59
1 blik knakworsten	€ 0,45	€ 0,82
1 blik sperziebonen	€ 0,28	€ 1,02
1 pot appelmoes	€ 0,22	€ 0,59
1 kg sinaasappelen	€ 0,59	€ 1,35
1 kg tomaten	€ 0,25	€ 1,09
1 komkommer	€ 0,16	€ 0,79
1 chocoladereep Nuts	€ 0,14	€ 0,40
3 rollen Fruitella	€ 0,30	€ 1,45
1 postzegel	€ 0,08	€ 0,64
1 pakje sigaretten	€ 0,57	€ 6,00
1 fles rosé wijn	€ 1,57	€ 2,69
1 fles sherry	€ 1,60	€ 5,69

*De guldens uit 1965 zijn omgerekend in euro's.

Uit: Als de dag van toen. 50 jaar huishoudrevolutie. 2015.

Auteurs: Emile en Jessica Bode.

Historische informatiemarkt Westland

De gezamenlijke historische verenigingen, werkgroepen en instellingen in Westland, Midden Delfland, Loosduinen, Rijswijk, Hoek van Holland en Maassluis organiseren de Historische informatiemarkt Westland 2016.

Datum: 8 oktober 2016

Tijd: 10.00 uur – 16.00 uur

Plaats: In de Hofboerderij, Hoflaan 1 te Wateringen

Publicaties van de afdeling en uitverkoop

Onze voorraad te verkopen kwartierstatenboeken en bronnenboeken lag opgeslagen bij het ELO (voorheen Regionaal Archief Leiden). Omdat we dit niet langer kunnen gebruiken zijn wij genoodzaakt een groot aantal boeken op te ruimen c.q. te verkopen. Hierbij gaat het dan om de **Kwartierstatenboeken III, IV en V**. Voor u een buitenkansje! Voorheen waren ze te koop voor ruim € 20,- per stuk. Thans zijn ze in de **aanbieding voor € 5,- per deel en € 10,- voor 3 delen**.

De boeken zijn af te halen tijdens de lezingenavonden in de Scheppingskerk, bij het ELO of bij onze penningmeester, dhr. C.J. van den Hoek, Koraalzwam 58, 2403 SM, Alphen aan den Rijn (graag eerst tel. contact 0172-438964). Toezending per post kan ook. U dient dan voor één boek € 10,- en voor 2 of 3 boeken € 19,25 over te maken op banknr. NL38 INGB 0004 2542 41 t.n.v. NGV afd. Rijnland te Alphen aan den Rijn, onder vermelding van de gewenste boeken en uw adres.

Kwartierstaten en stamreeksen 'Onze voorouders'

deel III, uitgave 1998. Het gaat hier om 8 kwartierstaten (van den Bosch – Oudshoorn / van der Hart - Van Houten / Hensing – Koree / Prins – Swank / Roest – Barendregt / Stiva – Schön / Verhoog – Vlasveld / van Waanen – Bazel), 6 stamreeksen (Brummelkamp / Coloos / de Graaff / van Iterson / Knotter / Peet), 6 aanvullingen (Blijleven – Roodenburg / van Egmond – Labree / van Eyk- Blok / van Nimwegen – Mulder / Regeer – van Klaveren / Snels – Alblas) Het boek is ruim voorzien van illustraties.

deel IV, uitgave 2001, 422 pag. Het bevat 8 kwartierstaten (Van Bronswijk – Brüne / Dewald – Kruis / Herrewijn – van der Maan / Hogervorst – Bierhoff / Kriek – De Wilt / Kruit – Hoogervorst / Selier – Plug / Slof – Zwanenburg), 4 stamreeksen (Boekee / Herrewijn / van der Klaauw / van Poelgeest) en bevat ruim 70 illustraties.

deel V, uitgave 2007, 460 pag. Het boek bevat 9 kwartierstaten (Beurze-Kriek, Boot-Leliveld / van Eendenburg-Petrejus / van de Geer-van Sante / Heemskerk-Popp /

Kleinegris-Kuijper / Koolwijk-van der Waag / Spoelstra-Wilke / Wolff-Pollmann), 3 stamreeksen (Claverweijde / Kruit / Lacourt), 2 aanvullingen op eerdere publicaties, n.l. Kriek - De Wilt / Verbout – Wamsteeker en bevat veel illustraties.

Bronnenuitgaven

De prijs van de delen 1, 2 en 15 voor € 7.50 per stuk, maar per 2 delen voor € 10,-. Deel 10, 11, 14 en 17 zijn € 10,- per stuk. De prijs van uitgave 19 is € 12,50 en deel 16 en 18 zijn € 13,50. Wilt u de zending per post ontvangen dan dient u € 5,- extra aan portokosten over te maken op banknr. NL38 INGB 0004 2542 41

deel 1. Voorschoten, gereformeerd, ondertrouw en trouw, 1621 – 1805.

Uitgave 1995; 180 pag.; bewerking door de heer C.W. Delfortherie.

deel 2. Oegstgeest, gereformeerd, ondertrouw en trouw, 1645 – 1811.

Uitgave 1995; bewerking door de heer J. van Egmond.

deel 10. Lisse, parochianen van Sint Agatha 1813 – 1903.

Uitgave 200; 300 pag.; bewerking door archiefgroep St. Agathaparochie en redactie bronnen. Dit boek is een vervolg op deel 6 'Lisse, parochianen van Sint Agatha 1687 – 1812'. De archiefbronnen over de periode 1813-1903 vloeien rijkelijker dan de hieraan voorafgaande periode. Naast de gegevens betreffende doop, trouw en begraven zijn ook de gegevens van geboorte en overlijden verwerkt, zo ook over echtscheiding, eerste Heilige communie en allerlei andere (kerkelijke) zaken.

deel 11. Voorschoten, gereformeerd, lidmaten (ca. 1621 – 1833), ontvangen akten van indemniteit (1731 – 1803) en afgegeven akten van indemniteit (1797 – 1809);

Uitgave 2008, 175 pag.; bewerking door de heer C.W. Delfortherie.

Het boek bevat naast een aantal lidmatenlijsten, ook nieuwe en vertrokken lidmaten in veel gevallen van een datum voorzien, afkomstig van/naar andere plaatsen. Ook worden veelvuldig tijdstippen vermeld waarop mensen door belijdenis volwaardig lid werden van de (kerkelijke) gemeente, waardoor zij ook bepaalde functies als ouderling en diaken konden vervullen. Het boek bevat naast aantekeningen betreffende 4200 namen van personen, indexen op voornamen, achternamen en patroniemen, aardrijkskundige namen, huis- en veldnamen, beroepen, functies etc.

Deel 14. / Sassenheim, RK parochie St. Pancratius, DTB (1812 – 1912);

Uitgave 2013; 229 pag.; bewerking door mevr. E. Keus. Historisch overzicht: Aad van der Geest.

Deel 14 bevat alleen r.k. personen die in Sassenheim hebben gewoond. Het boek is vooral bedoeld om laagdrempelige genealogie beoefening voor een groot deel van de inwoners van Sassenheim mogelijk te maken. De gegevens zijn afkomstig van DTB-boeken aanwezig in het archief van St. Pancratius te Sassenheim.

Deel 15. / Warmond, RK parochie St. Matthias, DTB (1796 – 1912)

Uitgave 2013; 176 pag.; bewerking door mevr. E. Keus. Het boek bevat gegevens aangaande doop, 1e heilige communie, huwelijk en overlijden van de r.k. Ingezetenen van Warmond. De gegevens sluiten mooi aan bij "de parochianen van St. Pancratius", verschenen als deel 13 in eerder genoemde reeks; immers de r.k. ingezetenen van Warmond vielen vòòr 1796 onder de kerk van Sassenheim.

Deel 16. / Lisse, gereformeerd DTB (1620-ca. 1810)

Uitgave 2014; 318 pag.; bewerking door mevr. E. Keus. Historisch overzicht: Aad van

der Geest. De doopschrijvingen lopen van 1620 tot 1811, de trouwinschrijvingen van 1620 tot 1809. Hieraan toegevoegd zijn nog de begravingen in en rondom de kerk over de periode 1747 tot 1833. Het merendeel van de personen is r.k. begraven. De rooms-katholieken hadden geen eigen kerkhof. Qua lay-out lijkt het op de delen Lisse (r.k.), Sassenheim (r.k.) en Warmond (r.k.) die eerder in deze bronnenreeks verschenen zijn.

Deel 17. / Sassenheim, gereformeerd DTB (1661-1883)

Uitgave 2014; 174 pag.; bewerking door mevr. E. Keus. Historisch overzicht: Aad van der Geest. De gereformeerde kerk uit die periode is de voorloper van wat na 1814 de Hervormde kerk zou gaan heten. De doopschrijvingen lopen van 1661 tot 1883, evenals de (onder) trouwinschrijvingen. Hieraan toegevoegd zijn de overlijdensgegevens over de periode 1722 tot 1960.

Deel 18. / Oegstgeest, rk dopen (1679 – 1812) en gereformeerd DTB (1626 – 1812), met hiaat 1648 – 1661)

Uitgave 2014; 265 pag.; bewerking door mevr. E. Keus. Historisch overzicht: Aad van der Geest. De gereformeerde kerk uit die periode is de voorloper van wat na 1814 de Hervormde kerk zou gaan heten. De bewerkte gegevens vormen een waardevolle aanvulling op eerder verschenen delen 2 (zie boven) en 8 (uitverkocht).

Deel 19. / Noorwijkerhout en de Zilk I. Parochie St Victor, rk 1678-1812) en Nederduitsgereformeerd 1636-1812.

Uitgave 2015. Bewerking door mevr. E. Keus. Dit deel bevat rk doopgegevens (1678-1812) en trouwgegevens 1691-1812 / Nederduitsgereformeerde doopgegevens 1636-1812 en de trouwgegevens 1682-1812. Om de DTB-gegevens compleet te maken zijn tevens opgenomen de katholieke ingezetenen van De Zilk, gedoopt in Hillegom of Vogelenzang 1683-1812, dan wel aldaar getrouwd.

Redactie afdelingsblad - Statuut

Redactie / lay-out / scans c.a.: mw. Ank Poland

1. De redactie is niet verantwoordelijk voor artikelen op naam.
2. De redactie houdt zich het recht voor artikelen te weigeren, in te korten of aan te passen, eventueel in overleg met de afzender.
3. Publicering vindt z.s.m. plaats. Tijdgebonden informatie heeft voorrang.
4. Publicaties in dit blad mogen worden gekopieerd, mits met bronvermelding en onder toezending van een presentexemplaar.
5. De redactie houdt zich aanbevolen voor interessante artikelen van onze leden.
6. Bladvullingen in de vorm van archiefvondsten c.a. zijn zeker welkom.
7. De sluitingsdatum voor het inzenden van kopij voor nr. 62 is 17 augustus 2016.
8. De kopij, bij voorkeur per e-mail (als bijlage), naar ank.poland@xs4all.nl
9. Illustraties in TIFF of Jpeg.

Bestuur van afdeling Rijnland

Voorzitter / afgevaardigde alg. ledenvergadering:

Dhr. J.G. Tolboom, Kamperfoeliezoom 29, 2353 PR Leiderdorp ☎ 071 – 589 8354
E-mail: j-tolboom@ziggo.nl

Vice-voorzitter / plv. afgevaardigde alg. ledenvergadering:

Dhr. D.M. Roest, Ridderhoflaan 35, 2396 CJ Koudekerk aan den Rijn ☎ 071 – 889 2354
E-mail: mauring@gmail.com

1^e secretaris:

Dhr. R. van der Hulst, Busken Huetstraat 24, 2394 TH Hazerswoude Rijndijk ☎ 071 – 341 3194
E-mail: roberthulst@casema.nl

2^e secretaris:

Dhr. A.J. Plantinga, Vronkenlaan 26, 2352 EP Leiderdorp ☎ 071 – 541 0572
E-mail: ajplantinga@ziggo.nl

Penningmeester:

Dhr. C.J. van den Hoek, Koraalzwam 58, 2403 SM, Alphen aan den Rijn ☎ 0172 – 438964
E-mail: CeesJanvdHoek@ziggo.nl

Bank NL38 INGB 0004 2542 41 t.n.v. NGV Afd. Rijnland, Alphen a/d Rijn

Bestuurslid / PR:

Mw. S.G. Visscher, Noachstraat 68, 2324 LT Leiden ☎ 071 – 576 6395
E-mail: sgvisscher@casema.nl

Bestuurslid:

Dhr. G.J. Leeuwenhoek, Morsstraat 15, 2312 BK Leiden ☎ 071 – 512 1374
E-mail: janleeuwenhoek@gmail.com

Redactie Mededelingenblad

Mw. A.C. Poland ☎ 071-5140016
E-mail: ank.poland@xs4all.nl
Mw. M.J. Snels snelseyk@hetnet.nl

Dhr. G.J. Leeuwenhoek

Redactie Bronnenboeken

Mw. J. Bos-Bliek ☎ 0172-214 415
E-mail: anneke.bliek.boskoop@hetnet.nl
Dhr. J. van Egmond ☎ 071-580 2202
E-mail: jvanegmond@casema.nl

Homepage van de afdeling:

<http://rijnland.ngv.nl>
Webmaster: dhr. D.M. Roest
E-mail: mauring@gmail.com

Contactdienst:

Cals: dhr. H.C. Ubink
Antoniusstraat 14, 2382 BD Zoeterwoude
E-mail: Ubink@casema.nl ☎ 071-5412 922

Colofon

Rijnland is een uitgave van afdeling Rijnland van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) en verschijnt drie à vier keer per jaar. NGV – leden van deze afdeling, ontvangen het blad gratis. Voor nadere informatie de website van de NGV: www.ngv.nl

© 2016 – overname van artikelen en teksten is slechts toegestaan onder nadrukkelijke verwijzing naar dit blad en met vermelding van de auteur.

Oplage ca. 550 exemplaren

Drukkerij van der Linden, Leiden

Locatie afdelingsbijeenkomsten (tenzij anders vermeld):

Een zaal in de Scheppingskerk, Van Poelgeestlaan 2, 2352 TD, Leiderdorp.

De zaal is altijd een uur voor aanvang van de bijeenkomst open voor onderling contact en het stellen van vragen aan elkaar, aan bestuursleden en/of CALS-functionaris.